

Til:

Region Midtjylland

Kontoret for Jordforurening og Råstoffer

raastoffer@ru.rm.dk

Vi ønsker hermed at gøre indsigelse mod den planlagte råstofgrav i området Rom Syd.

Vi finder det problematisk og uacceptabelt, at der gives tilladelse til så gennemgribende og langvarige indgreb i et sårbart område, hvor borgernes rettigheder og livskvalitet konsekvent negligeres.

1. Kulturlandskab og udsyn ødelægges

Rom Syd er en flad smeltevandsslette – et bevaringsværdigt kulturlandskab, som kommunen gennem år har værnet om. Højværdi landbrugsjord. Her er tekniske anlæg, solceller og husstandsvindmøller blevet afvist for at beskytte landskabsoplevelsen. Gennem mange år er ”indkigget over det flade kulturlandskab” blevet hyldet af kommunen.

Alligevel foreslår man nu at grave området op, i årtier, hvilket vil ødelægge det åbne udsyn og fjerne områdets særlige karakter .

Det er selvmodsigende og respektløst over for både lokalplanlægning og borgernes oplevelse af natur og ro. Afbødningerne der er foreslået gennem efterbehandlingen er en illusion – det kan ikke genetableres. Det er ødelæggelse forklædt som pleje.

Rapporten dokumenterer selv alvorlige påvirkninger

Miljøkonsekvensrapporten påpeger flere risici og negative konsekvenser, som vi finder utilstrækkeligt imødegået:

- I kapitel 5 (Natur) nævnes beskyttede arter, herunder potentielt forekomst af bilag IV-arter. At rapporten ikke påviser ”væsentlig påvirkning” er ikke ensbetydende med, at påvirkning ikke sker – kun at den ikke kan dokumenteres med sikkerhed. Desuden er der blot foretaget en vurdering af problemet, og ikke en direkte, fysisk undersøgelse på stedet. Det er en bekymrende tilgang i et sårbart landskab og til sårbart dyreliv.
 - Støv og støj fra indvinding og trafik anerkendes i rapporten som en betydelig gene, og der lægges op til afbødeforanstaltninger. Men hvis man på forhånd forventer problemer, burde det netop være grund til at undgå indvinding – ikke blot ”lappe” på konsekvenserne. Man bør gå ”all-in” i ønsket og intensionen om beskyttelse af området og borgerne.
-

2. Oprindeligt terrænniveau – illusion eller realitet?

Indvinder anfører, at området vil blive forsøgt genskabt til oprindeligt niveau, med forklaring om at sand udvider sig med 20 % ved opgravning (side 66, pkt. 8.5 i ansøgningen).

Men:

- Den udvidelse er kun midlertidig
- Sand sætter sig naturligt igen over tid
- Der er ingen planer om at tilføre fremmed fyld

Det er jo faktisk og reelt umuligt, hvis man forventeligt vil bortkøre de ca. 20 % grus samt en del sand, som man angiver i miljøkonsekvensrapporten.

Ydermere er det i udkast til tilladelse, pkt. F.2.1 tilkendegivet, at en råstofressource ønskes udnyttet fuldt ud, når den er åbnet.

Det betyder, at området i virkeligheden vil få permanent terrænfald, og dermed forsvinder det kulturlandskab, som ellers skulle beskyttes. Som det også angives i indvinders rapport, vil det ikke være muligt at genskabe den ro og storhed der er over området.

I øvrigt finder vi det underligt, at man ønsker at udlægge Rom Syd som råstofgraveområde. Både fordi området, dokumenterbart, indeholder meget lidt grus, og sand ikke er en mangelvare. I andre råstofgrave i området lægges 60-70 % af sandet tilbage, da der ikke er afsætning for det. De 20 % grus som indvinder angiver i sin ansøgning står for indvinders påstand, og kan ikke dokumenteres.

3. "Oplevelses- og aktivitetsområde" – men privat landbrugsjord?

På side 66, pkt. 8.6 i indvinders ansøgning anbefales det, at området bliver udlagt til et *oplevelses- og aktivitetsområde*.

Men samtidig:

- Er arealet privat ejet
- Ønskes det tilbagelagt til landbrugsdrift
- Er området grundvandsfølsomt, hvilket vil begrænse brugen

Det er vildledende og urealistisk at omtale det som rekreativt område. Offentligheden får ingen adgangsgaranti, og landbrugsdrift er uforeneligt med et "oplevelsesområde". At indvinder foreslår området udlagt til "oplevelses og aktivitetsområde" er et forsøg på at pynte på projektet.

Det omtales flere gange, at området ønskes tilbagelagt til landbrugsdrift, men såfremt området godkendes til gravning, må der fra Regionen stilles ufravigelige krav om forbud mod enhver anvendelse af gødning,

herunder også husdyrgødning, samt pesticider. Dette for at beskytte grundvandet, da gravningen vil foregå direkte ovenpå et OD (Område af Drikkevandsinteresse).

4. Sikkerhed – flyveplads og nødlandingsareal

Grusgraven planlægges kun 75 meter fra landingsbanen ved Rom Flyveplads, som har international status med potentiel fremtidig offshore-helikoptertrafik, med op til 10 starter og landinger i døgnet (et projekt der p.t. er i offentlig høring).

Desuden planlægges anlæggelse af sø tæt ved banen, hvilket:

- Øger risiko for bird strikes
- Strider mod erfaringer fra bl.a. Esbjerg Lufthavn

Yderligere er matrikelnr. 24i en del af området, og her foreligger tinglyst klausel, der forbyder hegning og aktiviteter – netop fordi det er nødlandingsområde.

En hældning på 11° (1:5) er ikke egnet til nødlandinger og må betragtes som en flysikkerhedsmæssig risiko, især i et område hvor:

- Der er hyppig trafik med helikoptere og motorfly
- Matriklen tidligere har været anvendt til nødlandingsformål
- Der eksisterer en tinglysning, der netop skal sikre fri adgang og fladt terræn

Ingen godkendt nødlandingsbane må have så stor hældning

- I luftfartsregler (fx EASA og ICAO) anbefales nødlandingsarealer med maksimalt 2–3° hældning, hvis overhovedet nogen.
- Allerede 5° hældning betegnes i nogle sammenhænge som “grænsesættende”.

Det vil være direkte farligt at lande fly i en aktiv grusgrav med skrænter og gravemaskiner. Gennemgraves og ændres dette areal som planlagt, vil man fjerne det eneste område ved lufthavnen, hvor der er mulighed for nødlanding. Vi spørger: Kan man tilsidesætte tinglysninger og flysikkerhed på den måde?

Og hvordan kan man tilsidesætte klausulerne på matrikelnr. 24i, der tilkendegiver, at der ikke må opsættes el- hegn eller levende hegn, men alligevel tillade store og høje maskiner og jordvolde på arealet?

5. Maskinpark: Tilladelsen tillader mere end der søges om

I indvinders ansøgning (side 11) søges der om:

- 2 gummihjulsæssere
- 1 gravemaskine
- 2 sorteringsanlæg
- 1 stakkebånd

Men i Regionens tilladelsesudkast (side 9, C.1.2) gives der tilladelse til **3** læssere, 1 gravemaskine, 2 sorteringsanlæg og 1 stakkebånd. .

Vi ønsker ikke, at regionen godkender flere maskiner end der er søgt om. Det ændrer projektets karakter og miljøpåvirkning.

Miljøkonsekvensrapporten (side 44) angiver desuden, at der forventes et samlet årligt forbrug på 25.000 liter dieselolie til gravning, sortering og transport af op til 200.000 m³ grus og sten og sand.

Det svarer til:

- 0,125 liter diesel pr. kubikmeter råstof
- Eller: én liter diesel til at udgrave, sortere og læsse 8 kubikmeter grus

Dette er meget lavt og stærkt urealistisk, når man tager følgende i betragtning:

- En gummihjulsæsser som Caterpillar 972 bruger typisk 15–25 liter diesel i timen
- En gravemaskine (Caterpillar 336) kan bruge 25–35 liter i timen
- Et sorteringsanlæg med stakkebånd kan bruge 15-20 liter i timen
- Tung lastbiltransport til og fra graven er ikke engang medregnet i regnestykket

Med to læssere, to sorteringsanlæg og gravemaskine i drift, vil det reelle forbrug nærmere være 100.000–150.000 liter årligt, afhængigt af driftstid og maskinernes alder.

Det faktiske brændstofforbrug er dermed underestimeret med op mod 80% – og det har store konsekvenser for:

- Vurdering af CO₂-udledning og klimapåvirkning
- Risiko for forurening (tankning, opbevaring, maskinnedbrud)
- Samlet belastning på lokalområdet

Dette underminerer hele miljøvurderingen og dokumenterer, at forudsætningerne er fejlbehæftede.

I forhold til parkering af maskiner, efter arbejdstids ophør, lægges der i etape 2 og 3 op til, at maskiner skal parkeres mod ejendomme på Skovlyvej. Dette er ikke ønskeligt. Derimod bør der stilles krav om, at maskinerne parkeres udenfor graven, i nærheden af Ringkøbingvej 129, hvor er bedste mulighed for opsyn. Også for at minimere risikoen for forurening af grundvandet i.f.m. evt. spild.

6. Drifttider – modstrid og utryghed

På side 9 i tilladelsen åbnes for fast lørdagsdrift (07.00–14.00).

Men på side 31 skriver regionen: "*der søges ikke om ugentlig drift lørdag*".

Vi ønsker ikke fast lørdagsdrift.

Hvis tilladelse mod forventning gives, bør driften begrænses til hverdage 07.00–16.00 og maksimalt 5 lørdage om året.

7. Støj – borgerne gøres fredsløse

Tidligere støjberegninger for området (Rom Flyveplads) har vist, at støjrummet var fyldt. Men nu er beregningsmetoden ændret, så man kan indføre grusgrav uden at anerkende den samlede støjbelastning. Det er fra vores synspunkt en reel og voldsom svækkelse af borgernes rettigheder.

Det betyder, at vi som naboer må tåle støj fra:

- Grusgrav
- Cross-kørsel / gokartbane
- Flyveplads / Helipad / HEMS
- Skydebane
- Hundetræning
- Events
- Friluftcenter
- Trafik / kørsel med flis/tomme containere på hullede betonveje
- Markarbejde

Alt sammen uden at støjens helhedsbidrag vurderes. Roen og freden på området bliver ignoreret af myndighederne.

Indvinder har i sin ansøgning beskrevet, at såfremt tilladelse gives, vil hans gravning ikke støjmæssigt falde sammen med f.eks. crosskørsel i området. Det er direkte usandt, da kørslen IKKE foregår i de gamle grusgrave, men foregår lige ved siden af lufthavnen, bl.a. hver tirsdag og torsdag kl. 14-20 (samt lørdag eftermiddag), som ligger klart indenfor indvinders ønskede gravetider.

Vi finder det problematisk og misvisende, at man alene har lavet beregninger af støj mod Skovlyvej UDEN støjvold. Hvorfor søger man ikke størst mulig dæmpning, ved anlægning af støjvolde mod naboejendommene på området? Det er gentagne gange dokumenteret, og politisk anerkendt, at støj er usundt og skal minimeres så meget som muligt for omkringboende. Uagtet at støjen iflg. beregningerne er under grænseværdier. Støjen er reel!

Dette er ikke "mindre gener", men er alvorlige indgreb i vores dagligdag i et uoverskueligt antal år fremover. Støjvolde og sprinkling er ikke løsninger, men blot symptombehandling.

8. Efterbehandling – erfaringer taler imod

Vi har ikke tillid til, at indvinder vil leve op til sine forpligtelser i forhold til "det gode naboskab" og til at aflevere et pænt og ordentligt efterbehandlet område. Indvinder har tidligere efterladt arealer uden forsvarlig og ordentlig efterbehandling:

- Matrikelnr. 16a – fyldt med gyvel, affald, hundetræning, gamle containere og rustent udstyr
- Matrikelnr. 38t – dybt hul med en sø, uden pleje eller æstetik og med alt for stejle skrænter

Hvordan kan vi forvente, at Rom Syd behandles bedre? Hvordan skal vi borgere forlade os på at blive taget alvorligt og respekteret, med den historik indvinder allerede har, samt det manglende diplomati og kommunikation der er udvist fra indvinders side?

I samme forbindelse savnes en afklaring om, hvem der har tilsynspligten og tilsynsansvaret før, under og efter gravning? Hvordan har myndighederne tænkt sig at tjekke, at kravene i tilladelsen rent faktisk overholdes? For vores erfaring viser, at indvinder ikke har problemer med at bryde regler og krav i tilladelser, så længe han ikke bliver opdaget. Tilsynspligt er vel ikke en borgeropgave?

9. Fejl i argumentation: Rom Syd er ikke en udvidelse

Det angives, at Rom Syd er en udvidelse af eksisterende graveområde, hvor der allerede findes tilladelser. Dette er ikke sandt, da de tilladelser der er givet til gravning i Rom-området, er udstedt i.h.t. tidligere råstofplaner (2016 og tidligere), men Rom Syd først er kommet i spil i råstofplan 2020.

Det er faktisk forkert. Rom Syd ligger fysisk 300 meter væk og er adskilt. Det kan ikke kaldes en udvidelse.

10. Manglende borgerbeskyttelse og politisk opbakning

I alle sagens dokumenter er borgernes vilkår og tryghed næsten fraværende.

- Ingen nævneværdig omtale af naboer
- Ingen økonomisk sikring af ejendomsværdi
- Ingen garanti mod fremtidige udvidelser
- Ingen, hverken i kommune eller region, arbejder reelt for borgernes tryghed

Vi står alene. Der tales meget om "det gode naboskab", men vi oplever ingen dialog, ingen forståelse, ingen tryghed, og ingen hensyntagen.

Der bør stilles en ubetinget tidshorisont samt garanti mod udvidelser! Ellers er vi borgere på området sat fuldstændig til vægs og reelt retsløse, i forhold til vores økonomi og fremtid på området.

Vi savner voldsomt meget en politisk opbakning og lydhørhed overfor de konsekvenser, en gravning på Rom Syd vil have. En gravning som alene vil komme eksterne parter til gode, mens vi står tilbage med den økonomiske byrde.

I forhold til kommentaren om at der er foretaget en bred konfliktsøgning, føler vi ikke vi har været en del af den. Og "Det gode naboskab", som Regionen gerne selv henviser til, har vi ikke været en del af dette forløb, da indvinder på ingen måde har ønsket en dialog om præmisserne for dette projekt, eller hvordan indvinder kunne gøre projektet mere tåleligt for naboerne.

11. Manglende afklaring i.f.t. driften

I hele projektdokumentationen mangler vi en klar tilkendegivelse fra Region Midtjylland, at det kun og alene er firmaet Rom Grusgrav der må udføre arbejde i Rom Syd, og altså IKKE Vestjysk Sortering. Det er skal ikke være muligt at tage Vestjysk Sortering ind for at arbejde på området for udførsel af f.eks. "entreprenørarbejde".

Ligeledes skal det klart tilkendegives, at INGEN færdsel med motorkøretøjer må finde sted på Rom Syd, udenfor åbningstid. At området skal afspærres med bom eller lign., er for indvinder ingen "hindring" for færdsel i området udenfor drifttider / med andre typer køretøjer.

Ydermere mangler der præcisering af gravedybde. Indvinders ansøgning lægger op til gravning "til grundvandet" i kote 20, mens udkastet i pkt. C.1.4 angiver at der må graves til en dybde af maksimalt 1 meter over grundvandsspejlet, svarende til kote 19. Den præcisering af udkastets tekst er væsentlig.

12. Trafiksikkerhed

Under henvisning til at man ønsker direkte udkørsel på en stærkt befærde vej som Ringkøbingvej, vækker det stor bekymring, når der ikke stilles krav til etablering af svingbaner for kørsel ind på og ud fra Rom Syd.

Der er igennem årene sket mange og alvorlige uheld på strækningen, og selv om antallet af ekstra lastbiler i sig selv ikke er stort, så bør det veje tungt, at det er store og tunge lastbiler der skal bremses helt ned og, i fuldt lastet tilstand, efterfølgende accelereres op fra stilstand, på en så befærde vej.

Undladelse af svingbaner vil uundgåeligt føre til farlige situationer.

At klippe træer langs med Ringkøbingvej kan ikke stå alene.

Konklusion: Vi ønsker tilladelsen afvist.

Projektet er ikke baseret på et troværdigt eller sammenhængende grundlag.

Fejl, mangler og modsigelser i vurderingerne gør det uansvarligt at meddele tilladelse:

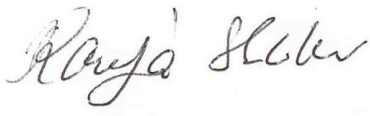
- Miljøbelastning og forbrug fejlvurderet
- Lørdagsdrift selvmodsigende og urimelig
- Maskinkapacitet udvidet uden vurdering
- Efterbehandling uklar
- Drikkevandsrisiko overset
- Landbrugsretablering uden miljøsikring

Med udgangspunkt i dokumentationen, egne erfaringer og de alvorlige tekniske, miljømæssige og sociale mangler i projektet, opfordrer vi til:

- Afvisning af tilladelsen i sin nuværende form
- Helhedsorienteret vurdering af miljø, støj, landskab og sikkerhed
- Reel inddragelse af borgerne, ikke blot symbolsk

Kanja og Ole Stuhr, Skovlyvej 5A, Rom, 7620 Lemvig

Helle Axelsen og Chresten Møller Petersen, Skovlyvej 7, Rom, 7620 Lemvig

Louise Urth, Skovlyvej 6, Rom, 7620 Lemvig

Jette og Lars Larsen, Hegndalsvej 24, Rom, 7620 Lemvig